

Sygn. akt II Ca 232/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSO Stanisław Łęgosz SSR del. Magdalena Wojciechowska (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniej L. K. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową I. S. przeciwko M. K.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 30 stycznia 2014 roku, sygn. akt III RC 315/13

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym sentencji w ten sposób, że powództwo oddala oraz czwartym sentencji w ten sposób, że nie obciąża pozwanego kosztami sądowymi.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 232/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w Radomsku, po rozpoznaniu sprawy z powództwa małoletniej L. K. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową - I. S. przeciwko M. K. o podwyższenie alimentów podwyższył od pozwanego M. K. na rzecz małoletniej powódki L. K. alimenty ustalone ostatnio w wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku w dniu 20 września 2012 roku w sprawie III RC 332/12 z kwoty po 500,00 złotych miesięcznie do kwoty po 600,00 złotych miesięcznie, płatne do dnia 10-go każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki - I. S. z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 01 stycznia 2014 roku, oddalił powództwo w pozostałej części, wyrokowi w pkt 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności, zasądził od pozwanego M. K. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Radomsku kwotę 60,00 złotych tytułem nieuiszczonego wpisu sądowego od uwzględnionej części powództwa oraz kwotę 6,00 złotych za klauzulę wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowią przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Małoletnia powódka L. K. jest córką I. S. i pozwanego M. K..

Ostatnio wysokość alimentów od ojca na rzecz małoletniej powódki ustalona została w wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 20 września 2012 r. na kwotę po 500 złotych miesięcznie.

Przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki I. S. ma 23 lata. Obecnie pozostaje w związku małżeńskim. Oprócz małoletniej powódki ma syna A.. I. S. pobiera zasiłek w wysokości 580 złotych.

Małoletnia powódka ma 4,5 roku, uczęszcza do przedszkola. Matka w następujący sposób przedstawiła koszty związane z utrzymaniem córki: opłata za wyżywienie w przedszkolu 5,5 złotych dziennie, czesne 100 - 150 złotych dziennie, dodatkowe opłaty za przedszkole ok. 50 złotych miesięcznie. Przedstawicielka ustawowa małoletniej nie była w stanie wskazać, ile kosztuje miesięczne wyżywienie małoletniej powódki.

Małoletnia L. K. ma problemy zdrowotne. Matka na leki dla dziecka przeznacza kwotę ok. 100 złotych.

Pozwany M. K. ma 28 lat, jest (...). Zarabia ok. 2685,60 złotych netto. Pozwany nie pozostaje w związku małżeńskim i poza małoletnią powódką nie ma innych dzieci na utrzymaniu. Mieszka w domu swojej matki, ale prowadzi oddzielne gospodarstwo domowe.

Pozwany poza alimentami kupuje małoletniej córce słodycze oraz zabawki.

Pomiędzy rodzicami małoletniej powódki toczy się sprawa o podział majątku dorobkowego.

Sąd Rejonowy uznał powództwo za częściowo zasadne, znajdujące oparcie w treści art. 138 krio. Zgodnie z treścią tego przepisu w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zmniejszenie się lub zwiększenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Są to okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (np. art. 133 § 1 i 135 § 1 i 2 krio). Podstawą powództwa z art. 138 krio może być tylko późniejsza zmiana stosunków, nie wcześniej jednak niż po uprawomocnieniu się wyroku zasądzającego alimenty.

Od uprzednio ustalonych alimentów dla małoletniej L. K. upłynął okres ponad jednego roku i czterech miesięcy.

W okresie tym nastąpiła istotna zmiana stosunków, o której mowa w powyższym artykule wyrażająca się po stronie małoletniej powódki wzrostem kosztów jej utrzymania związanych z rozwojem, rozpoczęciem edukacji przedszkolnej, leczeniem oraz kosztami utrzymania domu, które w części nań przypadają. Nie pogorszyła się sytuacja materialna ani zdrowotna pozwanego. Przeciwnie pozwany obecnie zarabia o ok. 180 złotych więcej niż w dacie ustalenia alimentów w 2012 roku.

Zakres świadczeń alimentacyjnych wyznaczają z jednej strony usprawiedliwione potrzeby uprawnionej, z drugiej zaś możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Współzależność między tymi czynnikami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionej powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Porównanie tych wartości umożliwia ustalenie czy i w jakim zakresie potrzeby uprawnionej mogą być zaspokojone przez zobowiązanego.

Sąd Rejonowy ustalił, że od dnia ostatniego ustalenia alimentów od ojca na rzecz małoletniej córki wzrosły usprawiedliwione potrzeby uprawnionej. Wyrażają się one przede wszystkim we wzroście kosztów utrzymania małoletniej powódki.

Małoletnia powódka uczęszcza do przedszkola. Korzysta z dodatkowych odpłatnych zajęć. Małoletnia ma problemy zdrowotne. Sąd uznał, iż kwota niezbędna na utrzymanie małoletniej powódki oscyluje w wysokości ok. 1100 złotych. Kwota ta uwzględnia dostarczanie małoletniej powódce tego wszystkiego, co jest potrzebne do jej fizycznego i umysłowego rozwoju, zapewnienia pielęgnacji, pieczy, przygotowania do życia w społeczeństwie oraz rozwijania, w miarę możliwości, zainteresowań i uzdolnień.

Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. W szczególnych przypadkach, gdy sytuacja dziecka tego wymaga, rodzice mają obowiązek wyzbywania się posiadanego majątku bądź jego niektórych składników, aby w ten sposób podolać ciężącemu na nich obowiązkowi alimentacyjnemu. Sądu I instancji podzielił ugruntowany w doktrynie pogląd, zgodnie, z którym dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie.

Stosownie do treści art. 135 § 2 krio wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Zdaniem Sądu Rejonowego, matka małoletniej powódki ponadto spełnia obowiązek alimentacyjny wobec córki także poprzez osobiste starania o jej wychowanie i utrzymanie oraz poprzez sprawowanie stałej pieczy nad nią. Dlatego też Sąd uznał, iż udział finansowy matki w utrzymaniu małoletniej córki należy minimalnie zredukować. Jest to zasadne tym bardziej, że przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki pozostaje obecnie bez pracy.

Samo żądanie podwyższenia alimentów nie jest niczym innym w swej istocie, jak domaganiem się pewnego świadczenia dodatkowego w stosunku do tego, które już wynika z wyroku poprzedniego, to świadczenie dodatkowe musi podlegać tym samym regułom, co świadczenie pierwotne. Wysokość alimentów ustalona w wyroku poprzednim zaspokajała wszystkie potrzeby uprawnionej w dostatecznych rozmiarach. Jednakże zaistniałe zmiany po stronie uprawnionej uzasadniają podwyższenie alimentów od pozwanego na rzecz jego małoletniej córki z kwoty po 500 złotych miesięcznie do kwoty po 600 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 01 stycznia 2014 r. płatne do dnia 10 - go każdego miesiąca do rąk matki dziecka wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

Sąd przyjął datę 1 stycznia 2014 r. jako tą, od której alimenty mają zostać podwyższone - aby zapobiec powstaniu ewentualnych zaległości alimentacyjnych pozwanego.

Powództwo w pozostałym zakresie jako zbyt wygórowane i nieodpowiadające przesłankom z art. 138 krio zostało oddalone. Zasądzenie kwoty alimentów w żądanej wysokości (800 złotych miesięcznie) spowodowałoby przerzucenie znacznej części obowiązku alimentacyjnego na ojca małoletniej, a przecież oboje rodzice powinni partycypować w miarę w równych częściach w kosztach utrzymania córki. Tym bardziej, iż oboje rodzice małoletniej powódki są osobami młodymi, zdrowymi i powinni dołożyć należytej staranności, aby wywiązać się z obowiązku alimentacyjnego względem dziecka.

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zasądzono od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Radomsku kwotę 60 złotych tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa, na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych orzeczono o obowiązku pobrania od pozwanego kwoty 6 złotych za klauzulę wykonalności.

Apelację od powyższego wyroku - w zakresie punktu 1, złożył pozwany M. K..

Wniósł o „uchylenie punktu nr 1”. Zauważył, że koszty utrzymania dziecka w wieku 4,5 roku nie przekraczają około 1100 zł jak to ustalił Sąd Rejonowy w Radomsku. Podkreślił, iż córka zaczęła uczęszczać do przedszkola w wieku 3 lat, dlatego też koszt jej utrzymania oscyluje w granicach ustalonych przez Sąd Rejonowy w Radomsku w sprawie sygn. IIIRC 332/12.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest uzasadniona.

Sąd Okręgowy poza ustalonym przez Sąd I instancji stanem faktycznym stwierdza, iż małaletnia L. K. do przedszkola chodzi od dnia 01.09.2011r. Na dodatkowe zajęcia w przedszkolu małaletnia uczęszcza od początku września 2012 r. Powyższą okoliczność Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o twierdzenia stron przedstawione w środku odwoławczym oraz w toku rozprawy apelacyjnej. W rozpatrywanej sprawie Sąd Rejonowy wyszedł zatem z błędnego założenia, iż potrzeby dziecka od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów wzrosły na skutek pójścia do przedszkola.

Roszczenie o podwyższenie zasądzonych alimentów powódka wywodzi z treści art. 138 krio, zgodnie z którym w razie zmiany stosunków każda ze stron może żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Określając zakres świadczeń alimentacyjnych należy mieć na uwadze, zgodnie z art. 135 § 1 krio, zarówno usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, jak i zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby rozumieć należy, poza elementarnymi, gwarantującymi dziecku minimum egzystencji, także potrzeby odpowiadające jego wiekowi, stanowi zdrowia, zapewniające mu prawidłowy rozwój psychofizyczny i zdobycie wykształcenia.

W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że pod uwagę brać należy wyłącznie zmiany, które nastąpiły po dacie ostatniego wyrokowania w przedmiocie alimentów (por. wyrok SN z 25.05.1999r., I CKN 274/99, LexPolonica nr 1932374). Z porównania stanu faktycznego istniejącego w dniu wydania wyroku przez Sąd Rejonowy w Radomsku w sprawie III RC 332/12 oraz w chwili wyrokowania w niniejszej sprawie wynika, iż potrzeby małaletniej powódki są bardzo zbliżone i nie uległy istotnym zmianom. Rozpoczęcie edukacji szkolnej dziecka nastąpiło na ponad rok przed wydaniem wyroku w sprawie III Rc 332/12. Okoliczność ta była zatem znana Sądowi w trakcie wyrokowania. Rozpoczęcie dodatkowych zajęć z języka angielskiego również nastąpiło przed wydaniem poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów.

Sąd I instancji ustalił potrzeby pięcioletniego dziecka na poziomie około 1.100 zł. Okoliczność ta budzi w ocenie Sądu Okręgowego zasadnicze wątpliwości, jest sprzeczna z zasadami doświadczenia życiowego. Nie można zaakceptować założenia, iż sam tylko upływ czasu stanowi dostateczną podstawę do podwyższenia alimentów.

Z powyższych względów Sąd na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok oddalając powództwo. Z powyższą zmianą wiązała się konieczność modyfikacji orzeczenia w zakresie kosztów. Z uwagi na oddalenie powództwa Sąd nie obciążył pozwanego kosztami sądowymi.

Na oryginale właściwe podpisy